

УДК 342.56:35+656.7

DOI <https://doi.org/10.32840/1813-338X-2023.2.13>

С. Р. Карпенко

докторант кафедри публічного та приватного права
Університету митної справи та фінансів

П. В. Макушев

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри теорії та історії держави і права
Університету митної справи та фінансів

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК ПРОЦЕСІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В КОСМІЧНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

У статті здійснений аналіз процесу розвитку адміністративно-правового регулювання державно-приватного партнерства в космічній галузі України. Встановлено, що становлення державно-приватного партнерства в космічній галузі України почалося ще наприкінці минулого століття, оскільки Україна, з моменту здобуття нею незалежності, отримала тільки окремі фрагменти процедур адміністративно-правового регулювання державно-приватного партнерства в космічній галузі України колишнього Радянського Союзу, які, окрім іншого, вимагали принципової перебудови згідно з вимогами ринкової економіки і планів входження держави до світового економічного, політичного і соціально-культурного простору. Доведено, що становлення механізмів адміністративно-правового регулювання державно-приватного партнерства в космічній галузі України спочатку характеризувалося наявністю обмеженої нормативно-правової бази. Акцентовано увагу на тому, що спеціальні закони про космічну діяльність і про використання її результатів були відсутні взагалі, а адміністративно-правове регулювання суспільних відносин державно-приватного партнерства в космічній галузі України забезпечувалося головним чином виданням підзаконних актів. Зазначено, що недостатньо розвинутою залишалася і інфраструктура. Наголошено, що невеликою виявилася чисельність фахівців у сфері космічної діяльності, здатних працювати на належному професійному рівні. Визначено, що в країні були майже відсутніми звичаї поваги до інституту приватної власності в цілому, а ще більше – до такого майже незрозумілого для багатьох поняття, як власність учасників державно-приватного партнерства в космічній галузі. Зроблений висновок про те, що державно-приватне партнерство в космічній галузі України являє собою цілісну та динамічну підсистему всього суспільства та функціонує в сучасному суспільстві разом з іншими галузями його життєдіяльності, перебуваючи у взаємодії з ними, по-своєму збагачуючи кожен з них та постійно сприяючи ефективності їх функціонування та поступовому розвитку. Звернено увагу на те, що основним призначенням державно-приватного партнерства в космічній галузі України є постійне сприяння постійному підвищенню рівня якості життя населення, забезпеченню найбільш сприятливих умов існування та як об'єкт адміністративно-правового регулювання, державно-приватне партнерство в космічній галузі України являє собою систему взаємопов'язаних суспільно-правових інституцій, які забезпечують її існування.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, генезис, Державне космічне агентство України, державно-приватне партнерство, космічна галузь, результат космічної діяльності, розвиток, становлення.

Постановка проблеми. Правильне розуміння сучасного стану державно-приватного партнерства в космічній галузі України, а також вирішення проблем, що існують, неможливо без розгляду генезису даного державно-правового явища. Одержання науково підтверджених відомостей про будь-яке державно-правове явище відповідно до більш суттєвих ознак людського суспільства, держави та концепцій стосовно їх співвідношення безумовно потребує вивчення закономірностей його існування в історичній перспективі через співвідношення його компонентів – логічного і історичного. Історія будь-якого державно-правового явища являє собою таку ж теорію, щоправда, з лише такою різницею, що вона висвітлює предмет окремої науки не в її статичному існуючому стані, а в постійній динаміці цього предмету, в процесі історичного розвитку, в обов'язковій хронологічній послідовності багатьох подій – від початкової фази становлення державно-правового явища, що досліджується, до його сьогодишнього стану. Більше того, кожна сучасна наука незалежно від тієї обставини, чи належить вона до сфери природничих, технічних чи соціально-гуманітарних наук, налічує достатньо довгу історію власного розвитку. Історія ж науки також постійно потребує ґрунтовного дослідження, як і її предмет. Глибокі знання історії становлення кожного державно-правового явища, об'єктивних закономірностей його становлення та функціонування дозволяє побачити той шлях, який пройшло певне державно-правове явище до сьогодишнього розуміння предмета окремої науки, методологію наукового пошуку, які мають важливе значення для проведення подальших наукових пошуків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідну базу вивчення розвитку процесу державного регулювання державно-приватного партнерства в космічній галузі України становлять праці вітчизняних науковців у сфері адміністративного права, а окремі аспекти генезису адміністративно-правового регулювання державно-приватного партнерства в космічній галузі України як об'єкту адміністративно-правового регулювання розглядалися в роботах таких науковців, як Ю. С. Алексєєв, О. В. Беглий, В. П. Горбулін, О. В. Дегтярьов, С. М. Конюхов, С. П. Кошова, Н. Р. Малишева, А. А. Манжула, С. І. Москаленко, В. В. Семеняка, Л. В. Сорока, Ю. С. Шемшученко та інших. Проте питання, пов'язані з удосконаленням адміністративно-правового регулювання державно-приват-

ного партнерства в космічній галузі України не втрачають своєї актуальності.

Формування цілей. *Метою* даної статті аналіз особливостей становлення процесу адміністративно-правового регулювання державно-приватного партнерства в космічній галузі України та надання відповідних рекомендацій щодо напрямків удосконалення чинного вітчизняного законодавства.

Виклад основного матеріалу. Формування сучасного державно-приватного партнерства в космічній галузі України почалося ще наприкінці минулого століття, оскільки після здобуття незалежності наша країна отримала лише окремі сегменти системи процедур адміністративно-правового регулювання державно-приватного партнерства в космічній галузі України колишнього Радянського Союзу, які, окрім іншого, вимагали суттєвої перебудови відповідно до вимог сучасної економіки, а також стратегії входження нашої країни до системи світового економічного, політичного, соціального і культурного просторів. Поступове оформлення механізмів процесу адміністративно-правового регулювання державно-приватного партнерства в космічній галузі України ще на самому початку 90-х рр. минулого століття відзначалося існуванням достатньо обмеженої нормативно-правової бази. Спеціальні закони про космічну діяльність і про використання її результатів були відсутніми взагалі, у той час, як адміністративно-правове регулювання відносин державно-приватного партнерства в космічній галузі України забезпечувалося головним чином виданням підзаконних актів. Недостатньо розвинутою залишалася також інфраструктура. Крім того, невисокою залишалася кількість спеціалістів у сфері космічної діяльності, здатних постійно працювати на відповідному високому професійному рівні. До того ж у самому суспільстві не було традицій поваги до інституту приватної власності загалом, а тим більше – до такого майже незрозумілого в той час для багатьох поняття, як власність учасників державно-приватне партнерство в космічній галузі.

Водночас, правильне розуміння сучасного стану державно-приватного партнерства в космічній галузі України неможливе без урахування досвіду розвитку космічної сфери України у складі колишнього Радянського Союзу. При цьому, зовсім не наполягаючи на абсолютно повному розкритті сутності подій того часу, але досліджуючи наявні відкриті джерела та різні погляди стосовно минулих історичних

подій, слід звернути увагу на початкові кроки формування і розвитку державно-приватного партнерства в космічній галузі України та передумови для формулювання сучасної космічної доктрини України. Важливо при цьому наголосити, що Україна досить тривалий історичний період входила до складу колишнього Радянського Союзу, а тому цілком зрозуміло, що відокремити історію розвитку державно-приватного партнерства в космічній галузі Української СРСР без глибокого аналізу історії тотального суспільного феномену Радянського Союзу не можливо. Саме тому ми переконані, що аналіз варто здійснювати з обов'язковим урахуванням усіх перерахованих обставин. Отже, для вивчення самого початку процесу становлення інститутів державно-приватного партнерства в космічній галузі України ми визнаємо рік входу земель сучасної України до складу СРСР і утворення УРСР.

З метою досягнення бажаного результату стосовно адміністративно-правового регулювання державно-приватного партнерства в космічній галузі України та перейти від розробки теорії до одержання конкретних практичних результатів, необхідним є також перспективне планування. Представники політичного керівництва СРСР навряд чи на той час повною мірою усвідомлювали, що являє собою космічний простір і яку вигоду здатна забезпечити можливість його дослідження та освоєння, а також соціальних наслідків космічної діяльності. В адміністрації радянської держави наприкінці 1920-х рр. перебували люди, які мали невисокий рівень технічної освіти, а тому винахідники мали можливість демонструвати різні результати власної діяльності, не сподіваючись на належну її оцінку. При цьому основними чинниками, що впливали на реалізацію винахідницької ідеї, були суб'єктивний та об'єктивний. Суб'єктивний (або людський) чинник враховував особистість того, хто саме просував ідею, його наполегливість і міцні знання психології людей, які могли б вирішити проблеми. Приміром, ще до часу створення відповідних публічних органів і початку фінансування з боку держави космічної діяльності, в 1921 р., вперше були надані кошти держави, на які здійснювалися дослідження в галузі ракетобудування. Це ж стосується проблем державного фінансування наукової лабораторії Тихомирова [1, с. 135] і групи з дослідження реактивних двигунів під керівництвом Ф. Цандера, хоча договір про фінансування групи був підписаний лише через десять років – у 1931 р.,

коли замовником з боку державної адміністрації став Всесоюзний Комітет з оборонного винахідництва [2, с. 181]. Отже, є всі підстави можна вважати зазначені договори однією з перших спроб реалізації завдань державно-приватного партнерства в космічній галузі, оскільки даний договір був укладений між органом держави – Всесоюзним комітетом з оборонного винахідництва, і фізичною особою. Об'єктивний же фактор полягав у тому, що будь-який проект повинен був мати спрямування до підвищення рівня обороноздатності країни, адже Радянський Союз перебував у досить складному міжвоєнному становищі – нещодавно закінчилася Перша світова війна, а вже відчувалося наближення Другої світової війни.

Саме з цієї причини лише те, що торкалося оборони країни, завжди визнавалося безумовно стратегічним напрямком розвитку, а тим більше все те, що безпосередньо стосувалося процесів винахідництва в галузі оборони. З метою вирішення завдань реалізації державно-приватного партнерства в космічній галузі був утворений Всесоюзний комітет з оборонного винахідництва, до функцій якого входило сприяння та постійному розвитку винахідництва в галузі оборони, що мав власні осередки як на регіональному, так і на місцевому рівнях. Постановою військової революційної наради Українського військового округу і Центральної ради Всеукраїнського товариства винахідників у 1928 р. було прийнято Положення про діяльність оборонного сектору Всесоюзного товариства винахідників. Даний структурний підрозділ постійно проводив оперативні наради голів товариств винахідників різних підприємств оборонного комплексу. А головними джерельними документами стали протоколи зборів, плани, відомості, звіти про раціоналізаторську роботу, облік винаходів у галузі оборони, а також фінансові звіти [3]. Крім того, Всеукраїнська рада та місцеві осередки товариства винахідників укладали договори з керівництвом підприємств оборонного комплексу з приводу виконання ними державного замовлення.

Одними з перших правових актів, які можна вважати тими документами, які започаткували нормативно-правове регулювання державно-приватного партнерства в космічній галузі, були прийняті після завершення Другої світової війни. Ними стали постанови Ради Міністрів СРСР – «Питання реактивного озброєння» (від 13 травня 1946 р. та «Про подальший розвиток робіт із дослідження верхніх шарів

атмосфери» від 30 грудня 1949 р.). Крім того, системний характер розбудови космічної діяльності та реалізації завдань державно-приватного партнерства в космічній галузі вимагав створення органу координації, який би швидше долав відомчі бар'єри та обмеження і забезпечував би реальну можливість комплексного вирішення відповідних питань. Саме таким координаційним органом стала Рада головних конструкторів, яка була створена за ініціативою та під керівництвом С. Корольова. Ця Рада стала абсолютно унікальним в історії радянської державності органом, створення якого не було затверджено, але до думки його членів прислухалися і в керівництві правлячої партії, і в Уряді [4, с. 252]. Рада була створена з єдиною ціллю – метою координації новоутворених науково-дослідних установ на території всієї країни. Проведення даного заходу принесло свої наслідки. Науково-дослідну діяльність в галузі космічної діяльності врешті-решт включили до плану діяльності Академії наук Радянського Союзу. З поступовими змінами настроїв керівництва країни стосовно важливих підходів до розв'язання актуальних задач науки і техніки виникла можливість дійсно реального освоєння космосу та формування елементів державно-приватного партнерства в космічній галузі.

У середині 1950-х рр. розпочався перехід до якісно нового періоду проведення космічної діяльності та реалізації завдань державно-приватного партнерства в космічній галузі. Він характеризувався постановкою і реалізацією конкретної мети з використанням технологічного та науково-технічного потенціалу космічної галузі у вигляді галузевих і загальнодержавних планів лідерства і панування в космічній галузі, формування біполярного світу, конкуренції двох великих держав – США та Радянського Союзу. Хоча щодо зміни стратегічних напрямків розвитку галузі космічної діяльності мова не йшла. А курс, обраний Радянським Союзом ще за періоду перших радянських п'ятирічок, все ще залишався повністю незмінним. Він же зберігався таким аж до закінчення «холодної війни».

Друга половина 1970-х рр. характеризувалася тим, що темпи космічної діяльності щодо освоєння космічного простору в Радянському Союзі значно зменшувались. У зв'язку з бажанням Уряду СРСР відновити і навіть активізувати діяльність щодо вивчення різних планет Сонячної системи та їх супутників у 1983 р. Комісією Президії Ради Міністрів СРСР з військово-промислових проблем було прийняте рішення «Про

створення автоматичних космічних апаратів для дослідження планет Сонячної системи, Місяця і космічного простору» № 274 [5]. При цьому слід відзначити, що за радянського періоду публічного управління космічною галуззю забезпечувалося Урядом СРСР, міністерствами загальної промисловості та оборонної промисловості, а також Міністерством оборони СРСР. Саме в даний історичний етап спеціалізованого органу держави з публічного управління космічною діяльністю не створювалось.

Таким чином, нормативно-правові акти того періоду зовсім не нагадували сучасні програмні документи, а тому стверджувати, що Радянський Союз досяг вагомих результатів завдяки виконанню Космічної програми, не має достатніх підстав. Справа в тому, що організаційний складник виглядав досить безсистемним, адже політичне керівництво країни не зовсім розуміло, до якої саме галузі віднести космічну діяльність, усе перебувало під грифом «таємно», а ставлення до учасників космічної діяльності та державно-приватного партнерства в космічній галузі залежало від політичної кон'юнктури.

Від самого початку діяльності зі створення ракетноносіїв цивільного і військового призначення активно використовувалися ресурси Української РСР, суб'єкти господарювання якої зробили суттєвий внесок в досягнення радянської космічної галузі. Зокрема, саме вітчизняні підприємства та організації «Комунар», «Арсенал», «Моноліт», Євпаторійський космічний центр приймали суттєву участь у підготовці до запуску першого штучного супутника Землі, виведеного на орбіту у жовтні 1957 р. Від початку ж 1960-х рр. відповідні підприємства, установи та організації України розпочали розробку і виробництво бортової автоматики, систем керування, а також інших систем і приладів, призначених для окремих об'єктів космічної діяльності та навіть цілих комплексів. Така діяльність найбільш активно проводилася на підприємствах міста Дніпропетровська (сьогодні – міста Дніпра), на якому було утворене спеціальне Конструкторське бюро № 586 (Конструкторське бюро «Південне»), а разом з ним розпочав роботу промисловий виробник космічної техніки – «Південний машинобудівний завод» № 586. Діяльність виявилася успішною, а побудована даними організаціями ракета 8К63 (Р-12) на висококиплячих компонентах палива одразу здійснила цілком успішний політ, що дозволило налагодити суттєве виробництво

відносно дешевих бойових стратегічних ракет і ракетноносіїв з метою здійснення запуску штучних супутників. Зокрема, на базі цієї ракети було створено ракету-носіє легкого класу під назвою «Космос», яка виводила космічні апарати загальною масою до 450 кілограмів на орбіту до 200 кілометрів [6].

Тобто, з розпадом Радянського Союзу Україна одержала у спадок одночасно з існуючою матеріально-технічною, науковою базою також більшість недоліків радянської адміністративно-командної системи планування процесу космічної діяльності та лише окремі складові системи державно-приватного партнерства в космічній галузі.

З набуттям Україною незалежності перспективи подальшого розвитку космічної галузі та державно-приватного партнерства в космічній галузі не втратили своєї актуальності, оскільки ця галузь належить до важливіших секторів сучасного високотехнологічного ринку. Більше того, розвиток космічної галузі займає ключове місце в структурі економіки будь-якої країни, а всі досягнення в даному секторі забезпечують лідерські позиції на міжнародному ринку космічних технологій та додають суттєвої ваги в питанні освоєння космічного простору. Ця галузь також відіграє ключову роль у межах реалізації міжнародних космічних проєктів, оскільки головним джерелом інновацій в сучасному світі виступають наука і технології, що сприяють зростанню продуктивності, а також економічному зростанню.

Сьогодні космічна діяльність, як і вся її науково-виробнича база стають цілком природно функціонуючою галуззю всієї глобальної економіки, яка підпорядковується всім універсальним закономірностям і тенденціям розвитку. Своєю чергою, світовий космічний ринок є вагомим сегментом світового ринку високих технологій, що досить динамічно розвивається. Як добре відомо, одним з головних стимуляторів сучасного соціально-економічного прогресу виступають інноваційні технології в сфері інформаційно-комунікаційного програмного забезпечення, цифрових систем і зв'язку. Дані розробки розпочинаються в різних галузях космічної індустрії, помітно впливаючи на більшість галузей життєдіяльності суспільства. У кожній з країн саме космічна галузь є однією з найбільш конкурентоспроможних і провідних в економіці. До її складу входить велика кількість високотехнологічних підприємств, установ та організацій, що уособлюють конкретну державу на всьому

світовому ринку. Космічні технології як правило гарантують технологічні, наукові, військові, політичні та економічні переваги, дозволяють проведення дистанційного зондування земної поверхні, попереджати надзвичайні ситуації, значно підвищують ефективність проведення розвідки і видобутку природних ресурсів, впровадження інноваційних практик до сільського господарства, забезпечують надійний зв'язок і навігацію, охорону навколишнього середовища і моніторинг процесу зміни клімату [7, с. 7]. Саме тому, постійне вивчення і прогнозування шляхів розвитку космічної галузі та розбудови сучасної системи державно-приватного партнерства в космічній галузі України залишається актуальною і важливою проблемою щодо забезпечення поступового розвитку даного високотехнологічного сегменту, що в умовах глобалізації може забезпечити довгострокове стратегічне зростання і технологічне лідерство. Крім того, сьогодні розвиток світового космічного ринку вже охопив майже всі регіони сучасного світу. Вступ до системи космічної діяльності нових країн, розробка якісно нових космічних програм і, як наслідок, підсилення економічної конкуренції, безумовно стимулюють розвиток цієї галузі, помітно підвищуючи її комерційний потенціал, розвиваючи якісно нові технології та відкриваючи зовсім нові галузі для її застосування.

Отже, індустрія космосу вже перетворилась на достатньо велику комерційно привабливу складову всієї світової економіки, що забезпечує зайнятість більше мільйону людей у всьому світі, а тому значно зросла актуальність питань правового регулювання проблем державно-приватного партнерства в космічній галузі.

Бізнес і Космос вже перетворилися на невід'ємні органічні частини один одного. Участь у космічній діяльності та сучасна система державно-приватного партнерства в космічній галузі визначає імідж держави, її могутність [8, с. 249]. Головна проблема пов'язана з актуальністю суттєвих капіталовкладень до цієї сфери. Вона потребує значних витрат, а також наявності певного високого рівня технологічного розвитку країни. Це значно ускладнює вихід недостатньо розвинутих країн на ринок космічних товарів і послуг, у той час як розвинені країни все далі просуваються в своєму розвитку [9, с. 221].

З 1992 р. розпочався процес становлення української космічної діяльності та державно-приватного партнерства в космічній галузі, зокрема, 29 лютого 1992 р. Президент України власним указом заснував Національне

космічне агентство України, а в 2010 р. воно було перейменоване в Державне космічне агентство України. Вітчизняні вчені відігравали помітну роль у справі реалізації ще радянської космічної програми і сьогодні не дивлячись на існування певних викликів вони продовжують проектувати і запускати супутники, пілотовані кораблі та орбітальні станції. Для вирішення визначених завдань Державному космічному агентству України було надано статус центрального органу виконавчої влади [10]. Адміністративно-правове регулювання державно-приватного партнерства в космічній галузі здійснюється відповідно до Закону України «Про космічну діяльність» та Закону України «Про державну підтримку космічної діяльності» [11], а також постановами Кабінету Міністрів України та указами Президента України. Так, Закон України «Про космічну діяльність» визначає термінологію і головні поняття космічної галузі та державно-приватного партнерства в космічній галузі. Відповідно до законодавства, космічна діяльність – це наукові космічні дослідження, використання космічного простору, розробка, виробництво, ремонт і технічне обслуговування об'єктів космічної діяльності (в тому числі їх агрегатів і складових частин), а також їх випробування, експлуатація, забезпечення та управління запуском і поверненням космічних апаратів, а також їх складових частин з космічного простору на поверхню Землі. Чинним законодавством передбачено, що космічна діяльність реалізується відповідно до Загальнодержавної цільової науково-технічної програми України, яку розробляє і затверджує парламент України строком на кожні п'ять років. Починаючи з 1994 р. в Україні приймалися космічні програми, які, на превеликий жаль, через недостатнє фінансування (як правило, на 30-35%) повною мірою не були реалізованими [12].

При цьому ключовим напрямом розвитку як космічної галузі України, так і державно-приватного партнерства в космічній галузі виступає модернізація і створення зразків ракетно-космічної техніки, що дозволяє поєднати інноваційні технології з метою створення ракетно-космічної техніки і значно зменшити бюджетне навантаження насамперед за рахунок комерційних пускових послуг. Значну роль у справі розвитку космічної галузі України та державно-приватного партнерства в її космічній галузі безумовно відіграє політика держави. Саме економічно ефективні заходи держави стають надійним підґрунтям для технологічного прогресу та надання

відповідних космічних послуг. До важливих причин відсутності державного впливу на космічну галузь слід віднести наступні фактори: стратегічна значущість космічної галузі та державно-приватного партнерства в ній (космічна інфраструктура країни, забезпечення політичних, економічних і соціальних потреб, можливість розвитку галузі та підтримка за рахунок внутрішніх ресурсів тощо); вплив на геополітичний аспект присутності держави на міжнародній арені; достатньо високий обсяг фінансування; формування бази інноваційних науково-дослідних і провідних дослідницько-конструкторських розробок [13, с. 4]; подальший розвиток міжнародної співпраці на міждержавному рівні; формування сприятливої нормативно-правової бази і відповідного інвестиційного клімату.

У вересні 2021 р. на черговому засіданні Уряду України був схвалений законопроект «Про затвердження Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2021-2025 роки». На переконання багатьох фахівців української космічної галузі, дана Програма стане першим кроком до справжнього порятунку високотехнологічного сектору вітчизняного машинобудування. Українські підприємства, установи та організації космічної галузі, як створюють постійно власні ракети-носії, так і приймають участь у створенні ракет-носіїв різних країн світу. Ще з 2013 р. у галузі спостерігається посткризовий спад. Безумовно позитивним же залишається те, що за всі роки незалежності за участю українських підприємств, установи та організації космічної галузі було виведено на орбіту сто п'ятдесят чотири ракети-носії. А негативними наслідками в цій галузі виступає постійна відсутність належного фінансування і науково-технічної програми космічної галузі. Наприклад, у 2020 р. за даними Державного космічного агентства України відбувся помітний спад рівня виробництва і обсягу реалізації виробленої продукції, які були викликані поширенням пандемії COVID 19, фактичною відсутністю замовлень на ракетні двигуни, перенесенням строків виготовлення спеціальних засобів зв'язку для Збройних сил України і передчасним розірванням угод з багатьма приватними замовниками [14, с. 78].

Буквально за кілька останніх років досить актуальними залишилися проблеми стосовно перспектив подальшого розвитку космічної галузі та державно-приватного партнерства в ній як на державному рівні, так і міждержавному. Окрім існуючої невизначеності провідних кос-

мічних країн у впровадженні космічних стратегій і схваленні дійсно масштабних космічних проєктів, в космічній галузі явно прослідковується зовсім нова тенденція – в ній відчутно збільшується присутність суб'єктів приватного сектору і представників підприємництва [15, с. 122]. Зокрема, в 2020 р. Уряд України прибрав обмеження для приватних партнерів здійснювати космічну діяльність, а отже створив нові умови розвитку державно-приватного партнерства в космічній галузі, що дозволить приватним компаніям проводити запуск ракет-носіїв і космічних апаратів.

Висновки. Таким чином, державно-приватне партнерство в космічній галузі України поступово перетворилося на важливий чинник забезпечення стану національної безпеки, який постійно сприяє розв'язанню великої кількості науково-технічних і соціально-економічних питань, а також відіграє помітну роль у справі забезпечення інноваційного розвитку та досягнення престижу на міжнародній арені. Вибір перспективних напрямів і поєднання матеріального, наукового та фінансового потенціалу є головною передумовою забезпечення високоефективного науково-технічного прогресу космічній галузі нашої країни. А ключовим інструментом забезпечення розвитку вітчизняної космічній галузі та державно-приватного партнерства в космічній галузі є зацікавленість держави і підтримка держави. З метою забезпечення розвитку космічній галузі та державно-приватного партнерства в космічній галузі стратегічно важливим стає збільшення обсягу фінансування і підвищення ефективності його функціонування, що безумовно сприятиме подальшому розвитку космічних технологій, а також позитивно вплине на довгостроковий соціально-економічний розвиток України. Дана задача вимагає дуже виважених та стратегічно орієнтованих рішень у напрямі вдосконалення державно-приватного партнерства в космічній галузі.

Список використаних джерел:

1. Дячук І. Д. До історії створення та розвитку Національного музею космонавтики ім. С. П. Корольова. *Наука та наукознавство*. 2020. № 4. С. 130–148.
2. Лосінська С. В. Історичні передумови виникнення музеїв історії авіації і космонавтики в Україні з середини ХХ ст. *Збірник наукових праць [Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди]. Сер. : «Історія та географія»*. 2014. Вип. 51. С. 178–184.
3. Анотований реєстр описів. Том 2. Частина 1: Фонди періоду після 1918 року. URL: http://dako.gov.ua/wp-content/uploads/2019/06/ANOTOVANYI_REESTR_TOM-2_CHASTYNA-1.
4. Пістоленко І. О. Історія технічних розробок Ю. Кондратюка (за матеріалами Полтавського музею авіації і космонавтики). *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*. 2015. Вип. 44(2). С. 251–253.
5. Войтюк О. С. Науково-організаційна діяльність академіка НАН України С. М. Конюхова в галузі ракетно-космічної науки і техніки України : історіографія проблеми. *Історія науки і біографістика*. 2019. № 4. URL.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/INB_Title_2019_4_9
6. Дослідження космосу в Україні. Винаходи та інновації. Винахідники України. Логос України. URL: <http://www.logos.biz.ua/proj/vynahid/online/34.php>
7. Андреев Ф. М., Беспалко І. А., Випорханюк Д. М., Ковбасюк С. В. Основні тенденції світової космічної діяльності в інтересах національної безпеки та оборони. *Проблеми створення, випробування, застосування та експлуатації складних інформаційних систем*. 2019. Вип. 16. С. 5–14.
8. Малишева Н. Р. Кібербезпека космічної діяльності та можливості її забезпечення засобами міжнародного права. *Правова держава*. 2021. Вип. 32. С. 245–257.
9. Хрідочкін А. В. Актуальні проблеми правової охорони інтелектуальної власності нормами міжнародного та національного космічного права. *Право і суспільство*. 2018. № 5. С. 217–222.
10. Про затвердження положень про структурні підрозділи управління координації космічної діяльності департаменту стратегічного розвитку сектору оборони та безпеки : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13 серпня 2019 р. № 1384. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v138473119>
11. Про державну підтримку космічної діяльності : Закон України від 16 березня 2000 р. № 1559-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1559-14>
12. Уряд схвалив концепцію космічної програми України на 5 років (2021). URL: <https://www.ukrinform.ua/rubricconomy/3170189uradshvalivkonceptiukosmichnoiiprogramiukrainina5rokiv.html>
13. Атаманенко Б. А., Федонюк Р. В. Міжнародне співробітництво як інструмент участі в глобальних космічних проєктах. *Космічна наука і технологія*. 2014. № 3. С. 3–13.
14. Малишева Н. Р., Гурова А. М. Перспективи впровадження державно-приватного партнерства в космічній сфері України. *Економіка і право. Сер. Право*. 2018. № 2 (50). С. 71–83.
15. Бухун Ю. В. Шляхи формування механізму інвестиційного забезпечення відтворювальних процесів в космічній галузі. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2015. № 12. С. 121–128.

Karpenko S. R., Makushev P. V. Formation and development of administrative regulation processes for public-private partnership in the space industry of Ukraine

The article analyzes the process of development of administrative and legal regulation of public-private partnership in the space sector of Ukraine. It is established that the formation of public-private partnership in the space industry of Ukraine began at the end of the last century, since independence, Ukraine received only some fragments of the system of procedures of administrative and legal regulation, demanded a fundamental restructuring in accordance with the requirements of a market economy and plans to enter the state into the world economic, political and socio-cultural space. It is proved that the formation of mechanisms of administrative and legal regulation of public-private partnership in the space branch of Ukraine was originally characterized by the presence of a limited regulatory framework. It is emphasized that special laws on space activity and on the use of its results were absent at all, and the administrative and legal regulation of relations of public-private partnership in the space sector of Ukraine was provided mainly by by-law. It is noted that the infrastructure remained insufficiently developed. It is emphasized that the number of experts in the field of space activity, capable of working at a proper professional level. It is determined that the country has almost no traditions of respect for private property as a whole, and even more so-such almost incomprehensible concepts as property in public-private partnership in the space sector. It is concluded that public-private partnership in the space industry of Ukraine is a holistic and dynamic subsystem of the whole society and functions in modern society along with other branches of its life, being interacted with them, enriching each of them. their effective functioning and gradual development. It is noted that the main purpose of public-private partnership in the space sector of Ukraine is a comprehensive promotion of constant improvement of the quality of life of society, ensuring the most favorable conditions of existence and as an object of administrative and legal regulation, public-private partnership in the space industry of Ukraine A set of interrelated social and legal institutions that ensure its existence.

Key words: *administrative and legal regulation, genesis, State space agency of Ukraine, public-private partnership, space industry, result of space activity, development, formation.*